

Tjänsteutlåtande
Kommunstyrelsens förvaltning
Patrik Engberg

Till: Kommunstyrelsen

Datum: 2026-05-22
Diarienummer: KS 2026/0153

Bosättning enligt bosättningslagen

Sammanfattning

För att anpassa Österåkers kommuns mottagande av nyanlända till kommande lagstiftning och för att skapa förutsebarhet och likabehandling av nyanlända finns det anledning att förlänga tiden som kommunen erbjuder bosättning enligt bosättningslagen från 24 månader till 36 månader.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

- Österåkers kommun ska, för nyanlända som omfattas av lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning och som anvisas till kommunen, som huvudregel tillhandahålla boende under en tid om max 36 månader, räknat från den dag den nyanlände tas emot i kommunen,
- Denna princip ska tillämpas till dess den nya lagen om bosättning för vissa nyanlända invandrare enligt prop. 2025/26:215 träder i kraft, med beaktande av de övergångsbestämmelser som följer av den nya lagen.

Ärendet

Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (bosättningslagen) innebär att kommunen är skyldig att efter anvisning ta emot nyanlända för bosättning i kommunen. Lagen gäller nyanlända som beviljats uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring enligt bl.a. 5 kap. 1, 2, 4 eller 6 § utlänningslagen, liksom vissa anhöriga som fått uppehållstillstånd på grund av anknytning till en person som beviljats uppehållstillstånd med stöd av dessa bestämmelser.

Kommunens ansvar enligt bosättningslagen är att ta emot och ordna bosättning för de personer som anvisas till kommunen. Lagen innehåller dock inte någon uttrycklig reglering av hur länge kommunen ska tillhandahålla boende eller vilken typ av boende som kommunen ska erbjuda.

I Österåkers kommun har det, likt många andra kommuner, bestämts att boende tillhandahålls under två år. Dvs. samma tidsperiod som etableringstiden.

I slutet av januarimånad 2026 har ett stort antal ukrainare som har ingått hyresavtal med kommunen efter anvisning enligt bosättningslagen inkommit med önskemål om att få förlänga sina hyreskontrakt med kommunen. Det har uppgetts att andra kommuner har förlängt sina hyresavtal med ukrainare, varför det finns ett önskemål om att Österåkers kommun ska agera likadant.

Förvaltningens slutsatser

I socialförvaltningens tjänsteutlåtande 2026-04-30 (SN 2026/0032) drar socialförvaltningen i följande slutsatser:

Den 11 juni 2026 ska riksdagen fatta beslut om en ny lag om bosättning, prop. 2025/26:215. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027. Enligt förslaget ska en nyanländ som har tagits emot i en kommun efter anvisning ha rätt till boende under 36 månader och kommunen ska ordna boende under den tiden.

Det föreslås vidare att rätten till boende ska kunna upphöra i förtid, bland annat om den nyanlände inte är anvisad till ett arbetsmarknadspolitiskt program och saknar godtagbara skäl för detta eller har fått sin anvisning till ett sådant program återkallad till följd av omständigheter som den nyanlände råder över.

Enligt föreslagen övergångsbestämmelse ska, för en nyanländ som har rätt till boende enligt den nya lagen och som har tagits emot i en kommun före ikraftträdandet, rätten till boende gälla under 36 månader från det att den nyanlände första gången togs emot i den kommunen.

Enligt socialförvaltningens bedömning finns det anledning att redan nu anpassa kommunens hantering till den nya tidsperioden i den kommande lagen och fatta beslut om att en boendeperiod om maximalt 36 månader ska tillämpas i stället för den om 2 år som hittills har tillämpats i Österåkers kommun. För det fall riksdagen inte skulle fatta beslut enligt propositionen till den nya lagen får kommunen ta ett nytt ställningstagande.

Den nya boendeperioden bör gälla alla som idag är mottagna enligt nu gällande bosättningslag så de hanteras likvärdigt så att likabehandlingsprincipen i 2 kap. 3 § kommunallagen (2017:725) följs.

Eftersom frågan gäller verksamhetens övergripande mål och riktlinjer, har ekonomisk betydelse och berör en fråga som kan vara av politiskt intresse, är det enligt kommunallagen ett ärende av principiell beskaffenhet. Detta kräver beslut av kommunfullmäktige, vilket i sin tur motiverar att socialnämnden föreslår föreliggande beslut”.

Kommunstyrelsens förvaltning har inget att erinra mot socialförvaltningens slutsatser.

Tidigare beredning

Socialnämnden har behandlat ärendet 2026-05-21, § 5:8.

Bilagor

Protokollsutdrag Socialnämnden 2026-05-21, § 5:8.

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Patrik Engberg
T.f. Kanslichef

Skickas till

Akt

Verification

Document ID 09222115557578895850

Document

KS 2026_0153-01 Bosättning enligt bosättningslagen
422653_1_0
Main document
3 pages
Initiated on 2026-05-22 23:19:58 CEST (+0200) by Patrik
Engberg (PE)
Finalised on 2026-05-23 09:56:21 CEST (+0200)

Signatories

Patrik Engberg (PE)
Österåkers kommun
Company reg. no. 212000-2890
patrik.engberg@osteraker.se
Signed 2026-05-23 09:56:21 CEST (+0200)

Staffan Erlandsson (SE)
staffan.erlandsson@osteraker.se
Signed 2026-05-22 23:21:05 CEST (+0200)

This verification was issued by Scrive. For more information/evidence about this document see the concealed attachments. Use a PDF-reader such as Adobe Reader that can show concealed attachments to view the attachments. Please observe that if the document is printed, the integrity of such printed copy cannot be verified as per the below and that a basic print-out lacks the contents of the concealed attachments. The digital signature (electronic seal) ensures that the integrity of this document, including the concealed attachments, can be verified by tools such as Adobe Reader.

